

Työpaja: Kansallisen biodiversiteettistrategian valmistelu

Tavoitteiden esittely kunnille
22.3.2022

Maankäyttö ja luonnonvarojen hyödyntäminen

Luonnon tilaan suoraan vaikuttava taloudellinen toiminta, kuten **maankäyttö, rakentaminen ja luonnonvaratalous**, on resurssitehokasta ja johdonmukaisesti ja aktiivisesti ylläpitää tai parantaa luonnon monimuotoisuutta.

- Luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeisten luonnonvara-, maankäyttö- ja rakennusalan **toimijoiden^[1] tietotaso ja osaaminen** luonnon monimuotoisuuden turvaamisen mekanismeista on merkittävästi parantunut.
- **Maankäytössä ja luonnonvarojen hyödyntämisessä käytetään uusinta tietoa** niin, että niiden käytännöt tukevat luonnon monimuotoisuuden elpymistä.
- Valtio, maakunnat ja kunnat **suunnittelevat ja toteuttavat maankäyttöä** ja rakentamista lieventämishierarkian mukaan niin, että Suomen luonnon tila kokonaisuutena ei heikkene.
- Nostetaan luonnon **monimuotoisuuden vaaliminen ja lisääminen taajama-alueiden hoidon** keskeiseksi tavoitteeksi.
- Lisätään **luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämistä** kaupunkien ilmastonmuutoksen hillintä- ja varautumistoimissa.
- Muutetaan **rakentamisen käytäntöjä** viheralueita säilyttäväksi ja lisääväksi.
- **Merialuesuunnitelmat** ja niiden toimeenpano varmistavat meriluonnon monimuotoisuuden positiivisen kehityksen.

^[1] Mukaan lukien muun muassa kaavoituksen ja rakentamisen asiantuntijat kunnissa.

Elinympäristökohtaiset tavoitteet

- **Maankäytön suunnittelussa** huomioidaan vaikutukset **rantaluontotyyppeihin**.
- Tehokkaiden eri tahojen toteuttamien **ennallistamis- ja kunnostustoimien** avulla on **parannettu** merkittävästi **virtavesien, pienvesien ja järvien tilaa**, poistettu vaelluskalojen nousuesteitä ja palautettu luontaista hydrologiaa.
- Luonnonvara-alan toimijat ja vesien suojelun suunnittelijat laativat ja toteuttavat **valuma-aluekohtaisia suunnitelmia**, jotka parantavat rantojen ja vesistöjen tilaa ja monimuotoisuutta merkittävästi.
- Kaiken **maankäytön soita muuttava vaikutus vähenee** merkittävästi ja väistämätön heikennys kompensoidaan.
- Elinkeinoihin liittyvät maankäyttömuodot eivät heikennä tunturiluonnon tilaa. **Tunturiluonnon ekologinen toiminnallisuus säilyy**. Tunturialueen keskeisimmän elinkeinot – matkailu ja porotalous – rakentuvat luonnon monimuotoisuuden ja toimivien ekosysteemien varaan.
- Eliöstöltään arvokkaat **kallioalueet** on huomioitu kattavasti **metsänkäsittelyssä, maa-ainesten otossa, kaivostoiminnassa ja kaavoituksessa**.
- **Metsienkäytön** käytännöt **turvaavat luonnon monimuotoisuuden** säilymisen ja elpymisen.
- **Lisätään metsien suojelun ja ennallistamisen mittakaavaa** sekä suojelualueilla että talousmetsissä ja toimenpiteistä vastaa yhä laajempi joukko

Julkisen hallinnon ohjaus

Vuonna 2030 Suomessa **julkinen hallinto** toimii aktiivisesti, johdonmukaisesti ja **vuorovaikutuksessa muiden yhteiskunnan toimijoiden** kanssa luonnon kokonaisheikentymättömyyden saavuttamiseksi: **lainsäädäntö, muut ohjauskeinot ja strateginen suunnittelu** ohjaavat ylläpitämään tai parantamaan luonnon monimuotoisuutta kaikilla sektoreilla.

- **Julkisia investointeja ja sijoituksia** arvioidaan ja kohdennetaan myös niiden **monimuotoisuus- ja ilmastovaikutusten perusteella** ja vaikutuksia seurataan kattavasti.
- **Julkisista hankinnoista luontoon kohdistuva paine on vähentynyt** merkittävästi ja julkisten hankintojen vaikutuksia seurataan kattavasti
- **Varmistetaan riittävä julkinen rahoitus**, jota kohdennetaan vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla.
- Lisätään luonnon monimuotoisuutta ja ekologisen siirtymää koskevan **tiedon käyttöä päätöksenteon pohjana**. Päätösten nettomääräisiä vaikutuksia arvioidaan systemaattisesti ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään päätöksissä.

Osallistuminen luontoa koskevaan päätöksentekoon

Luontoa koskevaan kansalliseen, alueelliseen ja paikalliseen **päätöksentekoon, suunnitteluun ja toimeenpanoon osallistuu laaja joukko yhteiskunnan eri toimijoita**. Suomalaiset kokevat luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja elvyttämisen toimet oikeudenmukaisiksi ja vaikuttaviksi.

- Luontopolitiikkaa laaditaan ja toteutetaan **sukupolvien välinen tasa-arvo huomioiden ja eri ryhmät/toimijat osallistaen**. Eri toimijaryhmien kyvyt ja mahdollisuudet osallistua huomioidaan. Erityisesti nuorten ja saamelaisten sekä kehitysyhteistyössä naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuudet ovat parantuneet.

Luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvässä päätöksenteossa kunnioitetaan **saamelaisten itsemääräämisoikeutta** ja toimenpiteiden toteuttamiseen on osoitettu riittävät resurssit.

- **Saamelaisten kotiseutualueen oman ilmasto- ja luonto-ohjelman** toteuttamisen myötä kotiseutualueen kunnat, Lapin Maakuntaliitto, Metsähallitus ja Saamelaiskäräjät toimivat yhdessä ja johdonmukaisesti ilmastonmuutoksen vaikutusten hillitsemiseksi ja alkuperäisen luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.
- **Saamelaisten itsemääräämisoikeus kotiseutualueen maankäyttöön** on parantunut ja tämän toteutumiseksi on osoitettu riittävät resurssit.

Millaisia ajatuksia esitetyt tavoitteet herättävät?

Miten oma kuntasi voi osallistua tavoitteiden saavuttamiseen?

